

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

91, — Oheul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

DREPTURILE SUCCESORALE ALE FEMEEI IN AVEREA SOȚULUI.—(Proiect de lege interpretativ art. 684 c. civ. și Espunerea de motive).

Jurisprudența română :

Inalta Curte de casație și justiție secția II : *Preotul D. Vasiliu, recurs corecțional.*

Curtea de apel din București secția I : *Prim-procuror de Prahova cu Preotul D. Vasiliu*

Trib. jud. Prahova secția I : *Preotul D. Vasiliu.*

Trib. Ilfov secția III c. c. : *Joița Ion Neață cu Tinca Stanciu Brânzaru.*

Bibliografii.

DREPTURILE SUCCESORALE ALE FEMEEI IN AVEREA SOȚULUI¹⁾

Proiect de lege interpretativ la art. 684 c. civ. și Expunerea de motive.

In numărul trecut am publicat proiectul de lege, presintat de d. senator Petre Grădișteanu, pentru suspendarea condițională a pedepselor în penal; astăzi publicam un alt proiect de lege, însoțit de expunerea sa de motive, și datorit tot d-lui Grădișteanu, proiect de lege interpretativ art. 684 din codul civil, articol ce regulează drepturile succesoriale ale femeii în averea barbatului.

Acest proiect de lege este bine-venit, căci cunoscut este cât e de precară, în cele mai multe cazuri, poziția femeii, în urma încetării din viață a soțului său. Codul civil în această privință, ca și în multe altele, este foarte nedrept cu femeia.

Astăzi femeia nu mai este ce era odinioară; densa ia din ce în ce mai mult parte la viața socială; în lupta pentru trai, luptă ce devine din ce în ce mai acută din cauza cerințelor și trebuințelor din ziua de azi, femeia este chemată să împartă, aproape în mod egal, cu bărbatul, greutățile vieții; de ce dar să nu împartă cu soțul său și beneficiile? De ce oare să nu rămână, după moartea soțului său, aproape în aceeași poziție socială, pe care a avut-o pe când soțul său era în viață? După nenorocirea că și-a pierdut soțul, apoi să fie silită să indure și mizeria? Și ce zicem pentru femeie, ar trebui admis și pentru bărbatul supraviețuitor când nu are avere, satisfăcând cu modul acesta și principiul reciprocității, admis în materie de succesiune.

O modificare a codului civil, în părțile lui defectuoase se impune. Una din aceste modificări este și cea a regimului convențiilor matrimoniale; credem că este necesar a se introduce și la noi regimul comunității; în clasele muncitoare, fie din orașe, fie din sate, femeia muncește alături cu bărbatul, și ce bruma agonisesc ei, este fructul ostenețelor și economiilor ambilor soți; cu toate acestea, averea se consideră câștigată de bărbat, și la moartea sa trece la moștenitorii săi, fie cât de depărtați, și femeia care a contribuit cu munca ei, cu buna orânduială cu care a ținut gospodăria casei, la agonisirea acestei averi, trebuie să se uite cum produsul muncii sale trece la alții, iar densa trebuie să se mulțumească cu derisoria pomană ce i face articolul 684 din codița civilă. Cine oare n'a

¹⁾ A se vedea «Curierul Judiciar» N-rile 43 și 44 din 24 Noembrie și 1 Decembrie 1896.

fost dureros impresionat, văzând bătând pe la ușile tuturilor instanțelor judecătorești, mulțime de femei sărace, și mai cu seamă țerance, cari la moartea soților lor au fost isgonite din casă până și de copiii lor? Drept este aceasta? Când ceri femeii să muncească alături cu soțul său, atunci nu'i răpi produsul muncii sale; cel mai elementar simț de dreptate o cere aceasta. De aceea dar, adoptarea regimului comunității se impune.

Dar în ce privește recunoașterea copiilor naturali, nu'i nimic de zis? În această privință, codul civil este aproape mut; ar fi bine să'i dăm glas.

Cât despre tutele, codul civil a ajuns să fie o năpaste pentru averile minorilor. Cu sistemul ne-temperat al închirierii și vinderei prin licitațiune a averii mobile și imobile a minorilor, de multe ori, grație unor învoeli ascunse, aceste averi se licitează pe nimic; bun este sistemul licitațiunii publice, dar ar trebui temperat, căci de multe ori se găsesc prețuri mai bune prin bună învoială, de cât la licitațiune publică. Tot relativ la minori, ar trebui să se ia măsuri ca părinții, cari au usufructul legal asupra averii copiilor lor minori, să nu mai poată dispune din averea copiilor de capital, ci numai de venit; câți copii n'au fost lăsați pe drumuri, din cauză că legea nu oprește a se da în mâna părinților lor, capitalul chiar al averii lor mobile, nu numai venitul, și aceasta fără nici un fel de garanție! S'au încercat unele instanțe judecătorești să refuze părinților ridicarea capitalului copiilor, însă aceasta fiind contrariu legii, Curtea de casație a casat ori de câte ori cazul i s'a prezentat.

Iată în scurt, puține din multele neajunsuri ale codului civil.

Vom căuta să revenim asupra acestor cestiuni și asupra modificărilor ce sunt de neapărată trebuință a se introduce în codul civil; pentru astăzi dăm loc în coloanele ziarului nostru, proiectului de lege al d-lui Grădișteanu și a frumoasei expunerii de motive ce'l însoțește. Iată-le:

PROIECT DE LEGE

Interpretativ art. 684 c. civ.

EXPUNERE DE MOTIVE

Intr'o conferință ce am făcut în vechia sală a Ate-neului — nu vă spun câți ani sunt de atunci — asupra «femeii d'înaintea legii», după ce am examinat situațiunea juridică a femeii ca fiică, ca soață și ca mamă

în dreptul roman, în vechiul drept german, sub codul Caragea, constatam câte-va din nedreptățile strigătoare ce am lăsat să se strecoare la noi după codul Napoleon și terminam cu aceste cuvinte: «Ne oprim aci cu trecutul și prezentul ca să ne aruncăm privirile asupra viitorului. Drumul cât am făcut ne răspunde de progresul ce vom face. Aurora socială a apărut, ziua nu e departe de a lumina și femeia, înălțată în societate, va înălța apoi societatea până la densa. Poate că într'o zi, urmând pe America, care merge înainte, purtând facla adevărului pe calea progresului, vedea-vom și la noi recunoscându-se femeii exercițiul tuturilor drepturilor civile și, lăsând la o parte prejudecățile, vedea-vom pe femei exercitând profesiuni libere, devenind medici, advocați, profesori, și atunci... atunci vom fi în plină stare de progres».

Urarea mea s'a realizat în parte: avem femei medici — nu vreau să numesc pe nimeni, ca să nu ating modestia cui-va — care și exercită profesiunea admirabil de bine, spre satisfacțiunea tuturilor suferindelor cari le chiamă.

O femeie, doctor în drept de la facultatea din Paris care și-a trecut examenele în mod superior, a fost primită de consiliul de disciplină între advocați și dacă Curtea, care nu s'a pronunțat încă asupra primirei jurământului, pare îndoelnică, cauza este că s'a împedat de un articol din lege, care permite advocaților, în unele casuri, de a înlocui pe magistrați, ceea ce ar depăși drepturile civile — ca și cum acest articol ar face din advocatură o quasi-magistratură, un fel de funcțiune publică și nu s'ar putea de o cam-dată exclude de la acest pretins drept femeia-avocat!

Avem femei cari și-au trecut în mod strălucit examenul de licență în filosofie la facultatea noastră și și continuă cu stăruință studiile în străinătate spre a obține diploma de doctor. Cum li s'ar contesta dreptul de a se presenta la concurs, în cas de vacanță a unei catedre universitare?

Pe toți anii vedem la bacalaureat un număr însemnat de fete trecându-și examenul cu mai mare succes chiar de cât băeții.

Suntem departe, după cum vedeți, de timpii când femeia se considera ca «un être qui s'habille, se déshabille et tabille» și pe când Molière putea zice că e destul pentru o femeie:

«Quand la capacité de son esprit se hausse».

«A connaître un pourpoint d'avec un haut-de-chausse».

Societatea modernă a înțeles că omul, născut din femeie, nu valorează de cât atât cât valorează femeia.

Maî deunăzi ilustrul nostru dascăl, căruia nu'i scapă nimic din ce se petrece în progresul omenirii, ne spunea că Anglia, unde se află leagănul parlamentarismului, trecut prin Constituțiune în deprinderile noastre, în sângele nostru, a votat un bil prin care permite femeilor de a intra în Parlament.

Fiți pe pace, d-lor senatori, nu vă cer de o camdată nimic de felul acesta.

Nu vă cer pentru femei exercițiul verii-unui drept politic — nici eligibilă, nici alegătoare, fie și la Camera de comerț sau la consiliul comunal. Nu vă cer nici măcar să dăm femeii exercițiul drepturilor civile reclamate, în numele justiției, de către un procuror general, astăzi membru de curte, în discursul său de deschidere a anului judiciar.

Vă cer o mică îndreptare a legii în favoarea văduvei.

Legiuitorul nostru, ținând seamă de dispozițiunile codului Caragea, P. IV, C. III, art. 17, 18, 23, și a codului Calimach, §§ 941, 957, 958, 959, 960 și 961, și depărtându-se de rigoarea codului Napoleon, care nu recunoaște nici un drept femeii de cât în lipsă de colateral până la al 12-lea grad, a introdus în materia succesiunilor art. 684, care sună ast-fel :

«Când bărbatul moare și văduva sa n'are avere, dănsa ia o porțiune virilă în usufruct din succesiunea bărbatului, dacă acesta are descendenți.

«Când bărbatul lasă un singur descendent, porțiunea femeii în succesiune va fi numai de a treia parte. Acest drept începe de la epoca încetării usufructului legal.

«Când bărbatul lasă rude de sus sau de alături, atunci femeea succede la o pătrime în plină proprietate din averea mortului».

Acest articol a dat loc la mai multe controverse.

Intâiu: ce însemnează femei fără avere? Este adeverat că înalta Curte de casațiune a dat acestor cuvinte interpretarea largă, umană, în virtutea căreia trebuie considerată ca fără avere, văduva a cărei avere nu este în raport cu succesiunea soțului; dar această cestiune nefiind încă rezolvită de secțiunile-unite, și jurisprudența înaltei Curți nefiind obligatorie pentru instanțele judecătorești inferioare, acestea pot decide ca cestiune de fapt, deci fără control posibil din partea înaltei Curți, că femeea care are dotă, ori-cât de minimă, prin aceasta chiar nu poate beneficia de dispozițiunile acestui articol nu poate fi considerată ca *fără avere*.

Proiectul de lege ce am onoare a vă supune rezolvă această primă dificultate, dând legii interpretarea admisă de înalta Curte.

O a doua cestiune s'a pus d'inaintea instanțelor noastre judecătorești: De ce natură este acest drept al văduvei? Este el un drept succesoral sau un simplu drept de creanță?

Jurisprudența a variat și variază.

Importanța cestiunii e mare; cu totul diferite sunt consecințele juridice ale uneia și ale celei-alte soluțiuni. Am crezut și cred că legiuitorul nostru, care a pus acest drept sub rubrica succesiunilor, care s'a inspirat din vechile noastre legiuri, unde dreptul văduvei a fost tot d'una considerat ca drept succesoral, nu a putut avea intențiunea de a'l transforma în drept de creanță și, în această privință, m'am raliat la doctrina spre care înclină mai mult înalta Curte.

Ce vor însemna aceste drepturi succesoriale ale femeii, când ele vor rămâne la discrețiunea bărbatului, care le poate anihila printr'o trăsură de condei. Femeea, care a muncit o viață întreagă, împărțâșind cu soțul ei toate miseriile și durerile, s'ar putea afla de o dată asvirlită pe drumuri prin capriciul răutăcios al soțului suferind, pe care 'l întărită droaia de moștenitori îndepărtați, cari speculează asupra slăbiciunii lui spre a'l moșteni. Două rënduri testamentare și nesațiul lor, este satisfăcut și femeea, pe care soțul a păstrat'o lângă dânsul ca vrednică de afecțiunea și încrederea lui, rămâne bătrână și sêracă, fără sprijin, fără ajutor, purtând totuși numele soțului pe care 'l va țiri cerșind din casă în casă, când nu'l va întina și mai rău.

La această nedreptate, la aceste grave inconveniente sociale, răspunde proiectul de lege interpretativ ce am onoare a vă supune.

Adoptându'l, veți aduce un mic remediū la starea de lucruri actuală. Prin aceasta cred numai că ne vom îndruma spre o mai largă și mai importantă remaniere a codului nostru civil, mai cu seamă în ce privește admiterea femeii la exercițiul drepturilor civile, principiū care a figurat în mai multe programe ale partidului liberal.

În Franția modificări importante s'a adus la codul Napoleon în această privință.

Lumea toată civilisată se îndreptează spre eternul *feminism*. Noi am rămas staționari cu legea francesă de la începutul secolului, abia amendată prin vechile noastre legislațiuni.

De mai multe ori unul din actualii membri ai cabinetului, d. Ministru de Culte, eminentul profesor de drept de la facultatea noastră, a atras atențiunea corpurilor legiuitoare asupra necesității revisuirii codului nostru civil.

Este momentul, cred, ca d. Ministru de Justiție să pună în aplicațiune această cerință. Sunt în Corpurile noastre legiuitoare și în afară de parlament, advocați eminenti, magistrați savanți, cari au notat zi cu zi dificultățile ce au întâmpinat.

O comisiune bine aleasă ar putea, până la sesiunea viitoare, să presinte un proiect de lege, care să pună în armonie diferitele dispozițiuni ale codului nostru, spre a imputina procesele, spre a da justițiabililor o mai mare încredere în justiție și tot de o dată, ținând seamă de progresele sociale consacrate în alte țeri, să dovedească că între Carpați și Dunăre se află un popor care știe nu numai să șî apere cu tărie naționalitatea și instituțiunile ce și-a dat, dar încă înaintează cu pași siguri spre realizarea tuturilor principiilor sănătoase, tuturor aspirațiunilor sociale, cari fac mândria acestui sfârșit de secol.

Iată, d-lor senatori în ce consistă modificările ce doresc a se introduce: la aliniatul I, după cuvintele: «n'are avere» să se adauge: «în raport cu a bărbatului».

Și, la finele articolului, să se adauge aliniatul următor :

«Acele drepturi succesoriale ale femeiei nu se pot atinge prin dispozițiunile testamentare».

Așa art. 682 va fi redactat în modul următor :

Când bărbatul moare și văduva sa n'are avere, în raport cu a bărbatului, dănsa ia o porțiune virilă în usufruct din succesiunea bărbatului, dacă acesta are descendenți.

Când bărbatul lasă un singur descendent, porțiunea femeii în succesiune va fi numai de a treia parte. Acest drept începe de la epoca încetării usufructului legal.

Când bărbatul lasă rude de sus sau de alături, atunci femeia succede la o pătrime în plină proprietate din averea mortului.

Acele drepturi succesoriale ale femeiei nu se pot atinge prin dispozițiunile testamentare.

Petru Grădișteanu, Al. Constantinescu, Gr. Cereșeanu, St. Pericteanu-Buzăi, N. I. Micescu, Gr. Vulturescu, N. Mănescu-Călărăși, B. St. Christopolu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, SECȚIA II

Audiența de la 13 Ianuarie 1897

Președenția d-lui N. MANDREA, Președinte

Preotul D. Basiliu, recurs corecțional

Hotărîri.—Hotărîri corecționale. — Executarea hotărîrilor corecționale.—Cine le execută.—În cât timp. — (Art. 193 și 398 din pr. penală).

Hotărîri.—Hotărîri corecționale. — Când se socotesc rămase definitive.—Apel.—(Art. 198 pr. penală).

Apel. — Apel în materie corecțională. — Cum trebuie făcut.—Dacă apelul neregulat făcut suspendă executarea sentințelor tribunalului.—(Art. 198 pr. penală).

Hotărîri.—Executarea hotărîrilor. — Executarea precipitată sau arbitrară a sentințelor corecționale.—Cum se suspendă o asemenea executare.—Contestațiune

Prescripțiune. — Prescripțiune în materie corecțională.—Care este termenul.—De când curge.—Dacă apelul neregulat făcut în contra sentințelor tribunalului corecțional, întrerupe prescripțiunea pedepselor.—(Art. 597, procedura penală).

1) *Ministerul public este dator a executa sentințele condamnatoare, în timp de 24 ore de la data de când sunt definitive.*

2) *Sentințele pronunțate de tribunalele corecționale în prima instanță, trebuiesc a se considera ca rămase definitive dacă nu sunt atacate, de părțile interesate prin apel, făcut în termenul legal și declarat la greșa tribunalului a cărui sentință se atacă cu apel.*

3) *Apelul în contra sentințelor corecționale, date de tribunale în prima instanță, făcut peste termen, s'au făcut direct la instanța superioară, iar nu la greșa tribunalului, nu suspendă executarea acelor sentințe ast-fel apelate.*

4) *Condemnații pot opri continuarea executării*

sentinței condamnatoare și să obțină suspendarea ei, în cas când ministerul public ar executa acea sentință în mod precipitat sau arbitrar, prin contestațiune adresată la autoritatea care a pronunțat acea sentință.

5) *Dacă ministerul public n'a executat sentințele condamnatoare, în materie corecțională, în curs de cinci ani, de la data de când sunt rămase definitive, atunci pedepsele cuprinse în acele sentințe se prescriu, și această prescripțiune nu se întrerupe prin apelurile neregulate ce s'ar fi făcut în contra acelor sentințe, întru cât asemenea apeluri nu suspendă executarea.*

Ast-fel, când un condamnat face un apel neregulat, nul, în contra sentinței tribunalului care l'a condamnat în materie corecțională, și până la judecarea acestui apel, trece mai mult de cinci ani de la data de când a expirat termenul de apel, fără ca sentința să fie pusă în executare, pedeapsa s'a prescrie.

Decisiunea 11/97.—Casată fără trimetere decisiunea Curței de Apel din București, secția I cu No. 689/96 dată în procesul Preotului D. Basiliu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ; S'a ascultat: d. G. Dobrescu, avocatul recurentului Preot D. Basiliu în dezvoltarea motivului de casare, și d. procuror de secție C. Sărățeanu în concluziuni :

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Violarea legii și exces de putere în interpretarea art. 198, combinat cu 597 pr. pen. întru cât Curtea de Apel, secția I din București, face să lucreze contra mea un apel declarat nul de aceeași Curte. Din actele din dosar se constată că la 22 Martie 1888, am fost condamnat în lipsă, la trei luni închisoare și 50 lei amendă, Contra acestei sentințe am făcut opoziție și tribunalul m'i-a anulat această opoziție fiindcă nu m'am prezentat, pronunțând sentința cu No. 710/88. La 5 Octombrie 88, mi s'a comunicat sentința N. 710/88, deci, de la data comunicării, 5 Octombrie, socotind cele 10 zile de apel, la 16 Octombrie, hotărîrea cu No. 710/88 în conformitate art. 198 pr. pen. a rămas definitivă.

De la 16 Octombrie 1888 și până la 4 Aprilie 1896, absolut nici o măsură de executare nu s'a luat contra mea, deci pedeapsa era prescrișă întru cât art. 597, pr. pen., zice că prescripțiunea se va socoti din ziua când sentința a rămas definitivă».

Considerând că din combinația art. 193 cu 398 pr. pen. rezultă că ministerul public este dator a executa sentințele condamnatoare, în timp de 24 de ore de la data de când sunt rămase definitive ;

Considerând că sentințele pronunțate de tribunalele corecționale în prima instanță, trebuiesc a se considera ca rămase definitive dacă nu sunt atacate de părțile interesate, prin apel făcut în termenul legal și prin de-

clarațiune la grefa tribunalului după cum aceasta rezultă clar din dispozițiunile art. 198 din citata procedură ;

Considerând prin urmare că procedura obligatoare ce se impune ministerului public de pe lângă tribunale, în fața acestor dispozițiuni ale legii, este de a se observa în fie care zi lucrările respective din grefa tribunalului, și a pune în executare în timp de 24 ore ori-ce sentință condamnatoare contra căruia nu se va fi declarat apel la greșă, în termenul legal ;

Considerând că apelurile ce se fac de părțile interesate fie peste termenul legal, fie prin declarațiune dată direct la instanța superioară nu pot să aibă de efect suspendarea executării hotărârilor ast-fel apelate, căci de și prin ultimul alineat al art. 198 se prevede că executarea sentințelor va fi suspendă până la judecarea apelurilor prin care au fost atacate, însă este evident că asemenea dispozițiune se referă numai la apelurile făcute în modul prescris în primul alineat al citatului articol, adică în termenul legal, și prin declarațiune la grefa tribunalului, iar cele făcute fără îndeplinirea acestor condițiuni se consideră ca neexistente ;

Considerând că dacă legea s'ar interpreta în sensul de a se impune suspendarea executării sentințelor, chiar și prin apelurile neregulate sau nule, atunci s'ar da mijloc condamnaților dispăruți, ori a celor perversi de a paraliza acțiunea de executare a ministerului public, prin facerea unor asemenea apeluri tocmai când sunt prinși spre a fi încarcerați, și ast-fel s'ar amâna din nou efectul represiv al sentințelor condamnatoare, fără nici un scop just în interesul apărării ceia ce n'a putut intra în intențiunea legiuitorului ;

Considerând că pentru casurile când ministerul public ar face executări precipitate sau arbitrare, condamnații apelanți pot să oprească continuarea acestor executări, obținând suspendarea lor prin contestațiunii ce pot face la autoritatea respectivă, și ast-fel nici posibilitatea unor asemenea casuri de executări greșite, din partea ministerului public n'ar putea justifica în de ajuns paralizarea executării sentințelor rămase definitive prin apelarea lor în mod legal ;

Considerând că din admiterea aplicării legii în modul mai sus arătat, rezultă virtualmente, că dacă ministerul public n'a executat sentințele condamnatoare în curs de 5 ani de la data de când sunt rămase definitive, atunci pedepsele coprinse în acele sentințe sunt prescrise, conform art. 597 al. ultim. pr. pen., chiar dacă s'au făcut apeluri neregulate contra lor căci prin asemenea apeluri nu se suspendă executarea și prin urmare nici prescripțiunea, ci întreruperea acesteia nu se operează de cât prin arestarea efectivă a condamnaților, în lipsă de alt mod prevăzut de lege ;

Considerând că în specie se constată prin actele din dosar, că prin sentința trib. Prahova, s. II, No. 710 de la 9 Septembrie 1888 anulându-se ca nesusținută opozițiunea făcută de recurent contra sentinței cu No. 357

de la 22 Martie 1888, prin care este condamnat la 3 luni închisoare, pentru delictul de bătae, și acea sentință cu No. 710 comunicându-i-se la 5 Octombrie 1888 dânsul a făcut apel contra ei în termenul legal dar nu prin declarație la grefa tribunalului, ci prin suplică adresată direct la Curtea de apel motiv pentru care s'a și respins acel apel ca neadmisibil ;

Considerând că pe de altă parte se constată iarăși că ministerul public, n'a executat sentința cu No. 710/88 în tot cursul judecării menționatului apel, făcut de recurent, judecată care a durat, în mod excepțional până la 4 Martie 1896, când Curtea ca și tribunalul, a anulat ca nesusținută opozițiunea făcută, și apoi s'a dat contra condamnatului mandat de arestare pentru executarea menționatei sentințe No. 710, la 4 Aprilie 1896, adică după trece de 7 ani de la data de când ea a rămas definitivă prin neapelarea ei în modul prescris de lege ;

Considerând prin urmare, că prin asemenea lipsă de acțiune din partea ministerului public, și după principiile mai sus expuse, pedeapsa recurentului s'a prescris, conform citatului art. 597 alin. ult. pr. pen. și ast-fel motivul de casare este fondat și decisiunea Curței de apel, urmează a se casa fără trimetere, conform art. 39 din legea organică a acestei înalte Curți.

Pentru aceste motive, Curtea, casează fără trimetere.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA I

Audiența de la 25 Octombrie 1896

Președenția D-lui SC. POPESCU, Consilier

Prim-Procuror de Prahova cu Preotul D. Vasiliu

Decisiunea corecțională No. 682

Prescripțiune. — Prescripțiunea pedepsei în materie corecțională. — Prin cât timp se prescrie. — De când curge acest termen. — (Art. 597 din pr. penală).

Prescripțiune. — Apel. — Apel neregulat făcut. — Dacă întrerupe prescripțiunea pedepsei.

1) Pentru ca să existe prescripțiunea pedepsei, în materie corecțională, trebuie să fie trecut cinci ani impliniți de la data decisiunii sau a sentinței care a pronunțat pedeapsa în ultima instanță, iar pentru pedepsele pronunțate de tribunale în prima instanță, termenul de cinci ani începe a curge din ziua în care sentința nu se va mai putea ataca pe calea apelului.

2) Apelul făcut în mod neregulat în contra unei sentințe corecționale nu dă acelei hotărâri caracterul de definitivitate și prin urmare împiedecă ca prescripțiunea să curgă de la data acelei sentințe.

S'au ascultat : d-l Procuror N. I. Zamfirescu în susținerea apelului făcut de Primul-Procuror de Prahova și d-l Kiru avocatul intimatului Preot D. Vasiliu, în combateri ;

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de primul procuror al tribunalului Prahova contra sentinței a aceluși tribunal, secția II-a cu No. 553/96, prin care, admitându-se contestația făcută de Preotul D. Vasiliu contra executării manda-

tului de arestare No. 3233/96, s'a declarat prescristă pedeapsa de trei luni închisoare corecțională la care numitul fusese condamnat prin sentința No. 357 confirmată prin cea cu No. 710 din 1888;

Având în vedere ca prin sentința No. 375/88 Preotul D. Vasiliu a fost condamnat pentru delictul de bătae gravă la trei luni închisoare corecțională și cinci-zeci lei amendă în folosul statului; că făcând opoziție i s'a anulat ca nesusținută prin sentința 710 din 9 Septembrie 1888; că primind copie dupe această sentință la 5 Octombrie 1888, la 11 Octombrie același an a făcut în contra ei apel direct la Curte; că acest apel a fost respins de Curte prin decizia No. 534/95, în lipsa apelantului, ca inadmisibil, întru cât nu fusese declarat la grefa tribunalului; că în contra acestei decisiuni făcându-se opoziție de inculpat, i s'a anulat ca ne susținută prin decizia No. 263 din 4 Martie 1896; că posterior acestei decisiuni și anume la Aprilie 1896 parchetul de Prahova a lansat mandatul de arestare cu No. 3233 în executarea sentințelor No. 357 și 710 din 1888; că la executarea acestui mandat Preotul D. Vasiliu a făcut contestație, pe motiv că pedeapsa pronunțată în contra sa ar fi prescristă, contestație care s'a și admis de tribunal prin sentința supusă astă-zii apelului;

Având în vedere că pentru ca să existe prescripțiune legea prin art. 597 pr. penală cere ca să fie trecut cinci ani impliniți de la data decisiunii sau a sentinței care a pronunțat pedeapsa în ultima instanță, iar pentru pedepsele pronunțate de tribunale în prima instanță, termenul de 5 ani începe a curge din ziua în care sentința nu se va mai putea ataca pe calea apelului;

Considerând că în specie, sentința tribunalului cu No. 710/88 a fost atacată de inculpat cu apel în termen; că acesta a și fost motivul pentru care parchetul s'a oprit de a executa această sentință până după decisiunea Curței; că împrejurarea că apelul fusese adresat în mod neregulat direct Curței nu poate infirma sentinței tribunalului caracterul de definitivitate și prin urmare să facă să curgă prescripțiunea de la data acelei sentințe, fiind-că instanța chemată a se pronunța definitiv asupra regularității apelului era Curtea; că Curtea pronunțându-se definitiv abia la patru Martie 1896 prin decizia No. 263 când declară nulă opozițiunea făcută de inculpat, termenul prescripțiunii nu putea începe a curge de cât de la această dată; că de la 4 Martie 1896 și până la Aprilie 1896 când s'a lansat mandatul de arestare No. 3233 nefiind trecuți cinci ani, rău s'a admis de tribunal prescripția;

Că dar apelul primului-procuror fiind fondat, urmează a se reforma sentința apelată și respinge contestația Preotului D. Vasiliu.

Pentru aceste motive Curtea admite apelul, reformează sentința tribunalului și respinge contestațiunea.

(ss) Sc. Popescu, At. Athanasovici, V. Bossy.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PRAHOVA, SECȚIA II

Audiența de la 25 Aprilie 1896

Președenția D-lui G. MALCOCI, Membru

Sentința corecțională No. 553

Preotul D. Vasiliu

Prescripțiune.—Prescripțiunea pedepselor în materie corecțională.—Termen.—De când curge. (Art. 597 pr. p.)
Prescripțiune.—Sentința corecțională.—Apel făcut direct la Curte.—Dacă întrerupe prescripțiunea.

1) *Pedepsele pronunțate de tribunal în prima instanță, în materie corecțională, se prescriu prin trecere de cinci ani, și acest termen începe a curge din ziua în care sentința nu se va mai putea ataca pe calea apelului, cu alte cuvinte din ziua de când sentința, a dobândit forța lucrului judecat.*

2) *Apelul făcut de un condamnat, în mod neregulat, în contra unei sentințe corecționale, cum ar fi declarațiunea lui directă la Curtea de apel, iar nu la grefa tribunalului, nu întrerupe prescripțiunea pedepsei.*

S'a ascultat: d-l G. Dobrescu, avocatul contestatorului Preot D. Vasiliu în dezvoltarea motivelor contestației și d-l procuror Nicolau în conclusiuni;

Tribunalul deliberând,

Având în vedere contestația făcută de Preotul D. Vasiliu contra executării mandatului de arestare cu No. 3233/96, emis de parchetul local în baza sentinței corecționale a acestui tribunal cu No. 710/88;

Având în vedere că contestatorul și bazează contestațiunea pe motivul că pedeapsa la care a fost condamnat prin sentința No. 710/88, este prescristă;

Având în vedere că din actele aflate în dosar, se constată următoarele: Preotul D. Vasiliu împreună cu alții a fost dat judecării prin rechizitoriul No. 4118/86 al d-lui Prim-Procuror, pentru delictul de bătae gravă. La 22 Martie 1888 prin sentința No. 357 Preotul D. Vasiliu, a fost condamnat la trei luni închisoare și la 50 lei amendă în lipsă. Această sentință se comunică preotului, la 18 Aprilie 1888 și în urmă făcând opoziție tribunalul prin sentința No. 710/88 i-o anulează. Această sentință, se comunică preotului care dă dovadă la 5 Octombrie 1888. În contra acestei sentințe, Preotul D. Vasiliu, face apel direct la Curte la 11 Octombrie 1888 și Curtea de apel, s. II, prin decisiunea No. 534/95, respinge acest apel ca inadmisibil;

Considerând că prescripțiunea în materie penală, e mult mai favorabilă primită de cât în materie civilă, că toate dispozițiunile legii introduce în favoarea inculpaților, trebuie să fie înțelese în sensul cel mai larg;

Considerând că în conformitatea art. 597 pr. pen. pentru pedepsele pronunțate de tribunal în prima instanță, termenul de 5 ani, va începe a curge din ziua în care sentința nu se va mai putea ataca pe calea apelului, cu alte cuvinte din ziua de când sentința a dobândit forța lucrului judecat;

Considerând că chestiunea ce cată a fi rezolvată de tribunal, este faptul de a se ști data de când prescripțiunea de 5 ani, a început a curge în favoarea inculpatului;

Considerând că sentințele date în materie corecțională, pot fi atacate pe calea apelului în formele prescrite de art. 196 și 198 pr. pen.;

Considerând că în speșă se constată că nici o declarațiune de apel în contra sentinței No. 710/88, nu s'a

făcut de către Preotul Vasiliu la grefa tribunalului Prahova de la 5 Octombrie 1888, data când i s'a comunicat sentința până la 16 Octombrie 1888, adică în termenul de 10 zile, prevăzut de art. 198 pr. pen.;

Considerând că de la 16 Octombrie 1888 această sentință prin singurul fapt al neapelării ei în formele prevăzute de procedura penală, a dobândit forța lucrului judecat și ministerul public în conformitatea art. 193 pr. pen., putea și era dator să execute sentința, independent de faptul că inculpatul a făcut apel direct la Curte, întru cât prin ultimul alineat al art. 198 pr. pen., se arată expres cazul în care executarea unei sentințe apelate trebuie să fie suspendată;

Considerând că obiecțiunea ce s'ar putea face, că prin o atare executare instanța inferioară prejudecă hotărîrea Curții asupra apelului inculpatului, nu poate fi admisă, de oare-ce Curtea sesisată de apelul inculpatului chiar neregulat are în tot-d'auna dreptul să ordone suspendarea executării;

Considerând că nici obiecțiunea că prin faptul apelului chiar neregulat al inculpatului, prescripțiunea se găsește întreruptă nu poate fi admisă, de oare-ce nici un text al procedurii penale nu prevede că apelul inculpatului făcut direct la Curte constituie o cauză de întrerupere a prescripțiunii și știut e că: *Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, principiu admis mai cu seamă în materie penală, unde legea voește ca ori-ce interpretare a ei să nu fie făcută, de cât numai în favoarea inculpaților;

Considerând că ast-fel fiind data de la care cată a curge prescripțiunea în speța de față este ziua de 16 Octombrie 1888;

Considerând că de la această dată până la Aprilie 1896 când s'a ordonat executarea pedepsei prescrisă prin sentința No. 357/88 confirmată de sentința No. 710/88 au trecut mai mult de 5 ani; că în baza art. 597 pr. pen., pedeapsa prevăzută prin sentința No. 357/88 în contra Preotului D. Vasiliu cată a fi declarată prescrisă;

Pentru aceste considerante care s'au redactat de d-l judecător G. Malcoci, tribunalul admite contestațiunea și declară prescrisă pedeapsa.

(ss) G. Malcoci, P. Georgescu-Carpețeanu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența de la 12 Noembrie 1896

Președenția D-lui P. A. FLORIAN, Președinte

Sentința civilă No. 585

Joița Ion Neață cu Tinca Stanciu Brânzaru

Testament.—Captațiune.—Carî sunt elementele esențiale ale captațiunii.

Testament.—Captațiune.—Proba testimonială.—Admisibilitate.—Când este admisibilă această probă.—Simplă alegațiune a captațiunii.

Testament.—Testament reciproc.—Dacă soții pot testa reciproc unul în favoarea celui-l'alt.—Dacă pot prin același act sau prin acte deosebite.

1) Elementele esențiale ale captațiunii dolosive consistă în depărtarea unei persoane, prin manopere neonestе, de la afecțiunile sale naturale și în izolarea persoanei captate de ori-cine ar fi capabil a'i arăta adevărul.

2) De și proba testimonială este admisibilă pentru dovedirea manoperilor dolosive, adică a captațiunii, totuși pentru ca această probă să poată fi admisă, trebuie

ca faptele cari se alegă ca constituind asemenea manopere să fie precise și bine articulate, nu o simplă alegațiune, cum că un act oare-care, un testament de exemplu, ar fi fructul captațiunii.

3) Soții pot să testeze reciproc unul în favoarea celui-l'alt, însă nu prin același act, ci prin acte, testament deosebite.

S'au ascultat din partea reclamantei, d. avocat C. Ștefănescu-Pruboș, și din partea defendoarei, d-nii advocați D. Carp și I. Filitis.

Tribunalul deliberând,

Asupra acțiunii intentată de Joița Ioan Neață, contra d-nei Tinca Stanciu Ioan Brânzaru;

Având în vedere actele prezentate și concluziunile părților;

Având în vedere că prin acțiune, așa cum a fost introdusă și susținută, reclamanta cere anularea testamentului autentificat de trib. Ilfov, secția de notariat la No. 1366/93, și prin care Stanciu Ioan Brânzaru, lasă ca legatară universală pe soția sa Tinca Stanciu Ioan Brânzaru, defendoarea de azi, asupra întregii averi compusă din $\frac{1}{4}$ parte din imobilul din calea Văcărești No. 201, avere rămasă de la Lazăr Ioan, fratele def. Stanciu I. Brânzaru, și imobilul din calea Rahovei No. 281;

Având în vedere că defendoarea nu a contestat reclamantei, calitatea de nepoată a def. Stanciu I. Brânzaru și nici că pe urma acestuia ar fi rămas averea indicată prin acțiune, dar s'a opus la pretențiunile reclamantei invocând testamentul în baza căruia deține averea și a fost trimeasă în posesiune, încă de la 30 Octombrie/93;

Având în vedere că reclamanta a cerut a se declara de nul acest testament pentru următoarele două motive:

1) Sugestiune și captațiune și 2) nulitatea basată pe art. 938 c. civ. și formulat ast-fel în instanță: «In aceeași zi în fața aceluiași tribunal și judecător, a testat Stanciu Ioan Brânzaru, în favoarea soției sale, prin testamentul său din 24 Februarie 1893 cu No. 1366 și Tinca Stanciu în favoarea soțului său, prin testamentul No. 1364 din 24 Februarie 1893. Printr'acest mod, ei au contravenit art. 938, c. civ. și deci testamentul lui Stanciu Ioan Brânzaru, e nul».

Asupra primului motiv: Sugestiune și captațiune:

Având în vedere că reclamanta alegă în privința acestui motiv, împrejurarea singură, numai că Stanciu Ioan, prin înėtiul său testament din 1891, dispusese în favoarea soției sale, numai jumătatea averii, și că testamentul din urmă nu este de cât rezultatul captat prin eliminarea rudelor, cărora le lasă cea-l-altă jumătate din avere, și cari au fost depărtate de la ori-ce posibilitate de a mai putea vedea pe Stanciu Ioan; cerând și dovada cu martori;

Considerând că elementele esențiale ale captațiunii dolosive sunt îndepărtarea unei persoane prin manopere neonestе de la afecțiunile sale naturale și în izolarea persoanei captate de ori-cine ar fi capabil a'i arăta adevărul;

Că de și proba testimonială este admisibilă pentru a se dovedi manoperile dolosive, totuși faptele cari se

aleg, trebuie să fie precise și bine articulate; simpla alegațiune că, actul este fructul captațiunei nu poate fi admisă, când nu se invoacă mijloace prin cari să se arate manoperile întrebunțate ca să vicieze, consimțământul dat la facerea actului;

Având în vedere că în speță, reclamanta nu alege nici un fapt precis și bine articulat care să învedereze pretinsa captațiune dolosivă;

Că din toate acestea, rezultând o dovadă completă despre netemeinicia afirmațiunei sale, și asupra acestor cestiuni de fapt, instanțele de fond având să aprecieze, și să stabilească dacă există sau nu, elementele unei urmări dolosive, de natură a influența asupra consimțământului ce se pretinde viciat, cererea și motivul cală a fi respinse ca ne fundate;

În ce privește al doilea motiv; nulitatea bazată pe art. 938 c. civ.

Având în vedere dispozițiunea clară și lămurită a art. 938 c. c., în coprindere: «soții nu pot, în timpul mariajului să-și facă nici prin acte între vii, nici prin testament vre o donațiune mutuală și reciprocă, printr'unul și același act»;

Având în vedere că în speță au existat două testamente, unul autentificat la No. 1366 acel al soțului a cărui anulare se cere azi și cel-l'alt al soției autentificat la No. 1364;

Considerând, în drept, că din termenii și înțelesul art. 938 c. civ. și art. 857 același cod și asemănător celui citat și învocat, cum și corespunzătoarele articole din legiuirea franceză (968 și 1097) rezultă că legea nu împiedică ca 2 persoane să testeze, una în profitul celei-l'alte, ci o presce numai ca aceste dispozițiuni să fie unite printr'o legătură comună, în același act;

Că motivul care a determinat edictarea acestei dispozițiuni în ordonanța din 1735,—sorginte a art. 968 și 1097 c. fr.—este ciumarea controverselor ce existau asupra soluțiunei ce urma a se da în cazul când unul din testatori conjunctivi revoca testamentul său. Revocarea făcută de unul din testatori atrage sau nu și revocarea celui-l'alt testament? testatorul care revocă testamentul său, trebuie să înștiințeze pe cel-l'alt testator? Că dar această prohibițiune a testamentelor conjunctive, se aplică numai acelor dispozițiuni făcute de 2 persoane; printr'unul și același act, excepțiunile și prohibițiunile, fiind de drept strict și de strictă interpretare;

Considerând că, întru cât 2 persoane dispun una în profitul celei-l'alte sau în profitul unui terțiu prin acte separate aceste dispozițiuni sunt valabile și nu pot intra în prevederile art. 938 c. civ., din momentul ce însuși textul art. 938 o spune implicit, proibând de a dispune prin același act, deci permite de a dispune prin acte separate, căci legea permite aceia ce nu prohibă;

Că de altminteri controversa ce exista în privința revocațiunei, atunci când 2 persoane dispuneau reciproc prin același act, nu-și poate avea locul, când cele 2 dispozițiuni de și mutuale, sunt făcute prin acte separate; ele au fie-care existență proprie și independentă și formează 2 testamente destinate, care se regulează dupe dreptul comun; unul din testatori poate deci prea bine

să revocce testamentul său fără ca această revocare să se inducă și asupra celui alt testament, care ne fiind revocat, va subsista;

Că în doctrina și jurisprudența francesă, sa declarat ca valabile și considerate ca testamente făcute prin acte separate, chiar atunci când ele a fost scrise pe aceeași foae, unul pe recto și altul pe verso. (Laurent Vol. 13 și 15 No. 143 și 146. Pand Fr. No. 6227 și 6230 donat et Test.);

Că de și ar resulta că cele 2 testamente erau materialmente inseparabile, totuși aceia ce legea prohibă nu este unirea materială, ci unirea juridică;

Că tot ast-fel de și s'ar putea obiecta că între cele 2 dispozițiuni, de și nu ecsistă absolut nici o legătură juridică dar totuși câte o legătură morală, și deci de natură a face pe testatorul care și revocă testamentul său să înștiințeze și pe cel-l'alt testator; cu toate acestea acea legătură morală, nu produce nici un efect în drept, rezultă însă o datorie de delicatețe pentru acel din testatori, care voesce a și revoca testamentul său, să anunțe pe cel-l'alt; această datorie însă n'are nici o sancțiune și nici o consecință juridică;

Că ast-fel fiind și acest al doilea motiv-este nefondat și ca atare respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru supleant A. Procopiu, în numele legii respinge.

(ss) P. A. Florian, (ss) A. Procopiu.

Grefier (ss) Gh. Roman.

BIBLIOGRAFII

A apărut 2 volume:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătoriilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicii, legea de expropriere pentru cauza de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține:

ESECUȚIUNEA SILITA

Ambete volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Titanilor No. 59*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înmăntării costului prin mandat poștal.

Fie-care volum costă lei 12; ambele voi. 24 lei

În editura librăriei Carol Măler, a apărut vol. II:

STUDII DE ECONOMIE POLITICĂ ȘI FINANCE

Coprinzând pe lângă espunerea elementelor științei, analiza legilor, așezămintelor și intereselor economice și finanțele Românești

DE

NICOLAE IDIERU

Directorul școalei de gr. I-ii din București

Prețul 4 lei.